

Διερευνητική μέθοδος

&

Καθοδηγούμενη
διερευνητική μέθοδος

Διερευνητική μέθοδος

Σε ένα σύνθετο θέμα / πρόβλημα που δίνεται στην τάξη προς ανάλυση,

Οι μαθητές:

- διατυπώνουν ερωτήματα,
- αποφασίζουν μόνοι τους στρατηγικές,
- πειραματίζονται ελεύθερα.

Ο εκπαιδευτικός:

- Προσέχει τις προσπάθειες των μαθητών και λειτουργεί ως διευκολυντής

Οδηγεί σε βαθύτερη κατανόηση των νέων πληροφοριών, αλλά μπορεί να οδηγήσει σε παρανοήσεις αν δεν υπάρχει προηγούμενη εμπειρία → ο εκπαιδευτικός μεριμνάει να μην συμβεί.

Καθοδηγούμενη διερευνητική

Σε ένα σύνθετο θέμα / πρόβλημα που δίνεται στην τάξη προς ανάλυση,

Ο εκπαιδευτικός καθορίζει :

- τις στρατηγικές,
- τα βήματα (π.χ. εισήγηση, υπόθεση/εις που πρέπει να γίνουν πριν πάνε στο επόμενο βήμα, ο έλεγχος που πρέπει να κάνουν κ.λπ.).

Οι μαθητές:

εστιάζουν στην ανάλυση και την επίλυση.

Ιδανική για αρχάριους μαθητές καθώς δεν αφήνει να γίνουν άσκοπες κινήσεις και ενισχύει την εμπιστοσύνη.

Σύγκριση

Διάσταση	Καθοδηγούμενη Διερευνητική	Διερευνητική Ανακαλυπτική
Ρόλος Εκπαιδευτικού	Οργανωτής βημάτων και προβλημάτων <code>kodipheet.chem.uoi</code>	Παρατηρητής και υποστηρικτής <code>economu.wordpress</code>
Μαθητές	Καθοδηγούμενη εξερεύνηση δεδομένων <code>ekfe-chalandr.att.sch</code>	Ελεύθερη διατύπωση ερωτημάτων <code>opencourses.uoc</code>
Πλεονεκτήματα	Λιγότερα αδιέξοδα, λογική ακολουθία <code>economu.wordpress</code>	Αυτονομία, εσωτερική κινητοποίηση <code>evienti.weebly</code>
Μειονεκτήματα	Λιγότερη αυτονομία <code>opencourses.auth</code>	Κίνδυνος αποτυχίας χωρίς καθοδήγηση <code>economu.wordpress</code>

Καθοδηγούμενη διερευνητική/ανακαλυπτική μέθοδος (*Guided Inquiry design*)

Παράδειγμα διδακτικού σεναρίου στην Πληροφορική:

Μία διδακτική πρόταση διερευνητικής μάθησης για την εισαγωγή στην έννοια της διαδικασίας στην γλώσσα προγραμματισμού Logo (Γυμνάσιο)

(Ρέτσας, n.d.)

Παράδειγμα διδακτικού σεναρίου στα Μαθηματικά:

Εισάγοντας τη διερευνητική/ ανακαλυπτική μεθοδολογία με χρήση Τ.Π.Ε. Εκπαίδευση φοιτητών Εκπαιδευτικών Ηλεκτρολόγων & Ηλεκτρονικών Μηχανικών (Λύκειο)

(Γιαννούλας & Σιορικής, 2022)

Παραδείγματα σεναρίων Φυσικής / Χημείας / Βιολογίας / Γεωλογίας-Γεωγραφίας:

Διερευνητική Μάθηση Φυσικών Επιστημών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση : Διδακτικά Σενάρια εκπαιδευτικών ΠΕ04 Κυκλάδων (Γυμνάσιο & Λύκειο)

(Ρούμελης, 2018)

Τι είναι;

Ο εκπαιδευτικός συντονίζει την προσπάθεια των μαθητών και βοηθά μόνο όταν του ζητηθεί ή όταν χρειαστεί

- Μια **μεθοδολογία** (συνήθως ομαδοσυνεργατική):

Οι διδακτικοί στόχοι καθορίζουν την εργασία

1. Αρχικά δίνεται μία εργασία να φέρουν σε πέρας οι μαθητές:
 - η δομή και τα βήματα της εργασίας **ορίζονται** από τον εκπαιδευτικό (π.χ. δραστηριότητες, ένα φύλλο εργασίας κ.λπ.).
2. Ο μαθητευόμενος για να κάνει την εργασία:
 - **ερευνά** / **αναζητά** / **σημειώνει** πληροφορίες για να απαντήσει τα ερωτήματα κάθε βήματος,
 - **αξιολογεί** αυτές τις πληροφορίες (μέσα από συζήτηση, κρίση και μελέτη):
με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού όποτε αυτή χρειαστεί.
3. Αφού ολοκληρώσει ένα βήμα, τότε προχωρά στο επόμενο μέχρι να τελειώσει την εργασία.
4. Στο τέλος μπορεί πλέον να συμπεράνει μόνος του

Σχηματικά κάθε βήμα της εργασίας

Καθοδηγούμενη διερευνητική μέθοδος (*Guided inquiry design*)

Όπως αναφέρεται και στον τίτλο της μεθόδου:

καθοδηγεί τον μαθητή
μέσα από μια σειρά βημάτων

ώστε να ανακαλύψει
μόνος του τη νέα
πληροφορία.

Βιβλιογραφία

- Γιαννούλας, Α., & Σιορίκης, Β. (2022). Εισάγοντας τη διερευνητική/ ανακαλυπτική μεθοδολογία με χρήση ΤΠΕ. Εκπαίδευση φοιτητών Εκπαιδευτικών Ηλεκτρολόγων & Ηλεκτρονικών Μηχανικών [Web Page]. In Γ. Κουτρομάνος & Λ. Γαλάνη (Eds.), *Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία*. ΕΤΠΕ. <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/36340>
- Giannoulas, A. (2023). *From in-person learning with digital tools to distance learning* [Undergraduate textbook]. Kallipos, Open Academic Editions. <https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-126>
- Graham, C. R., Borup, J., Short, C. R., & Archambault, L. (2019). K-12 blended teaching: A guide to personalized learning and online integration. Provo, UT: EdTechBooks.org. Retrieved from <http://edtechbooks.org/k12blended>
- Inquiry-based Learning. (2013). Capacity Building Series, 32(Special edition). https://ontariosummerlearning.org/wp-content/uploads/2015/02/CBS_InquiryBased.pdf
- Kidman, G., & Casinader, N. (2017). *Inquiry-Based Teaching and Learning across Disciplines: Comparative Theory and Practice in Schools*. Springer.
- Kuhlthau, C. C., Maniotes, L. K., & Caspari, A. K. (2007). *Guided Inquiry: Learning in the 21st Century*. Greenwood Publishing Group.
- Ρέτσας, Χ. (n.d.). Μία διδακτική πρόταση διερευνητικής μάθησης για την εισαγωγή στην έννοια της διαδικασίας στην γλώσσα προγραμματισμού Logo. In *4ο Διεθνές Συνέδριο Για Την Προώθηση Της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας, Επιστημονική Ένωση για την Προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας (Ε.Ε.Π.Ε.Κ.)*. <https://www.openbook.gr/4o-diethnes-synedrio-gia-tin-proothisi-tis-ekpaideytikis-kainotomias/>
- Ρούμελης, Ν. (2018, June). *Διερευνητική Μάθηση Φυσικών Επιστημών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Διδακτικά Σενάρια εκπαιδευτικών ΠΕ04 Κυκλάδων*. ΕΚΦΕ Χανίων. Retrieved Mars 13, 2026, from https://ekfechanion.eu/files/Books/Roumelhs_diereynhtikh_mathisi.pdf